

Pedagogisch Beleidsplan

Voorwoord

Stichting Peuteropvang Voerendaal wil kwaliteit bieden. Dat betekent dat wij eisen stellen aan het beleidsplan en de uitvoering hiervan. De stichting is tevens gericht op verbetering van de pedagogische kwaliteit. Dit doen wij door kritisch te blijven kijken naar ons pedagogisch handelen. Wij evalueren het beleidsplan en stellen het bij indien daar aanleiding toe is.

In het beleidsplan komt tot uitdrukking hoe wij met kinderen omgaan en waarom wij dat zo doen. Het beleidsplan is gebaseerd op onze visie op de ontwikkeling van kinderen en het opvoeden.

Stichting Peuteropvang Voerendaal.

*Daar waar wij in dit beleidsplan spreken over ouder(s), worden ook verzorger(s) bedoeld.
Daar waar wij spreken over pm-ers worden pedagogisch medewerkers bedoeld.*

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	5
1 Visie	6
2 Doelstelling.....	8
2.1 Opvoedingsdoelen	8
2.2 De functie van de speelzaal	10
2.2.1 <i>Spelvisie:</i>	10
2.2.2 <i>Ontwikkelingsstimulering van alle kinderen op de volgende gebieden:</i>	11
2.2.3 <i>Volgen en signaleren:</i>	11
2.2.4 <i>Ondersteunen waar gewenst:</i>	12
2.3 Onze visie op de ontwikkeling van kinderen binnen de peuterspeelzaal.....	12
2.4 Het werken met peuters.....	12
2.4.1 <i>Overdrachtsdossiers: van peuterspeelzaal naar basisschool</i>	13
3 Werken aan de ontwikkeling van de peuters	14
3.1 De motorische (lichamelijke) ontwikkeling.....	14
3.2 De sociaal-emotionele ontwikkeling.....	14
3.3 De creatieve ontwikkeling.....	14
3.3.1 <i>Fantasie</i>	15
3.4 De cognitieve ontwikkeling.....	15
3.5 De taalontwikkeling	15
3.6 De ontwikkeling van waarden en normen.....	15
3.7 Het vastleggen van ontwikkelingsgegevens	16
3.8 VVE – beleid (Voor- en Vroegschoolse Educatie).....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3.8.1 <i>Doelen van Speelplezier</i>	16
3.8.2 <i>Speelplezier en de basisschool</i>	17
3.10 Interculturele aspecten binnen de peuterspeelzaal	17
4 Normen en waarden en het omgaan met elkaar	18
4.1 Taalgebruik.....	18
4.2 Belonen en straffen.....	18
4.3 Emoties uiten	18
4.4 Sociale omgang	18
4.5 Ontdekken eigen lichaam / intimiteit	18
5 Het werken in de groep.....	19
5.1 Groepsindeling	19
5.2 Dagindeling	19
5.3 Lokaalindeling	19
5.4 Kennismaking en voorbereiding	20
5.5 Halen en brengen.....	20
5.6 Eten en drinken.....	20
5.7 Kleding.....	20
5.8 Verjaardagen en feesten.....	21
5.9 Zindelijkheid.....	21
5.10 Ziekmelden	21
5.10.1 <i>Medische informatie (deze gegevens zijn door de GGD opgesteld)</i>	21
5.10.2 <i>Kind ophalen bij ziekte</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
5.11 Toezicht kwaliteit peuterspeelzaal.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.2
5.11.1 Eisen kwaliteit peuteropvang.....	222
5.11.2 Bezoek GGD inspecteur op de peuterspeelzaal.....	22
5.11.3 Brand.....	22
6 De leidsters.....	233
6.1 Algemeen	233
6.2 De rol van de leidsters in de ontwikkeling van de kinderen	233

6.3	Externe contacten	24
6.4	Vrijwilligers.....	244
7	Ouders/verzorgers	266
7.1	Individuele contacten	266
7.2	Schriftelijke informatie	266
7.3	Ouderbijkomsten	266
7.4	Klachtenprocedure.....	266
7.5	Triple P.....	27
SLOTWOORD		277

Inleiding

De peuteropvang neemt een stukje van de opvoeding van thuis over. Het is meer dan alleen gezellig met kinderen bezig zijn. De professionele begeleiding creëert een sfeer waarbij de peuters vanuit een bepaalde houding benaderd worden en biedt hen activiteiten aan vanuit een bepaald idee. De ruimte van de peuteropvang is zo ingericht dat kinderen zich op alle ontwikkelingsgebieden zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen.

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Stichting Peuteropvang Voerendaal. Dit pedagogisch beleidsplan heeft een aantal verschillende functies. Het laat als eerste aan ouders zien wat zij van de peuteropvang wel en niet kunnen verwachten. Daarnaast geeft het binnen de organisatie houvast aan de leiding bij het begeleiden van de kinderen. Het geeft leiding, individueel en in teamverband de mogelijkheid het pedagogisch handelen te toetsen aan het algemene beleid. Tenslotte geeft het pedagogisch beleidsplan inzicht aan andere organisaties zoals o.a. basisscholen, Jeugdgezondheidszorg (het consultatiebureau) over wat zij kunnen en mogen verwachten van de peuteropvang.

In dit pedagogisch beleidsplan wordt beschreven wat onze visie is, hoe wij deze visie vormgeven en waarom we het zo doen. Wat in de RIE (Risico Inventarisatie en Evaluatie) omschreven staat t.o.v. gezondheid en veiligheid wordt hier niet omschreven, we volstaan met de mededeling dat we deze richtlijnen volgen. We hebben het in dit plan over het pedagogisch handelen, inrichting en voorwaarden scheppen.

We willen ouders en kinderen het volgende garanderen:

Veiligheid: Dit doen we door privacy van ouders en kinderen te waarborgen (privacyreglement), voorspelbaar te zijn in onze gedragingen, structuur te bieden (sociaal-emotionele veiligheid) en door te zorgen dat de ruimtes en materialen voldoen aan eisen van GGD en brandweer (fysieke veiligheid).

Pedagogische onderbouwing: Dit realiseren we door als pm-ers op de hoogte te blijven van nieuwe pedagogische inzichten (vakliteratuur), door steeds bewust te blijven van onze pedagogische doelen (teamvergaderingen en kind besprekingen) en door daadwerkelijk toe te passen wat in het pedagogisch beleidsplan staat beschreven (afspraken).

Een warme plek voor hun kind: elk kind en elke ouder is voelbaar welkom, men wordt gezien, de pm-ers houden van kinderen om wie ze zijn en niet om wat ze kunnen/doen of van wie ze zijn (onvoorwaardelijk). Hierbij zijn de pm-ers attent op wat we zelf meebrengen aan ervaring uit eigen jeugd en mogelijk daaraan gekoppelde oordelen, overtuigingen of gewoontes. De pm-ers stellen zich neutraal op en bevechten actief oordelen. Een vaste vraag die we ons steeds stellen: "Kan het ook anders?" We laten ons inspireren door pedagogiek uit verschillende pedagogische stromingen.

Al deze aspecten zijn als een rode draad terug te vinden door het gehele beleidsplan.

1 Visie

Stimuleren: Wat in potentie aanwezig is in het kind wordt door ons gestimuleerd. Zo kan een kind ook echt kind zijn en uiteindelijk worden wie hij werkelijk is. Om dit te bereiken kijken en luisteren wij goed naar de kinderen. Onze visie op opvoeden is dat wij aansluiten bij het kind en zijn mogelijkheden.

Het is geen reële verwachting dat de vrucht van een berk zal uitgroeien tot een volwassen eik. Dit proberen te forceren is niet zinvol.

Vertrouwen: wij hebben vertrouwen in het vermogen van kinderen. Kinderen hebben vanaf de geboorte een innerlijke motivatie om te leren lopen, praten en contact te maken met anderen. Zij leren wat nodig is voor het leven. Kinderen leren binnen het eigen vermogen, tempo en op een geheel eigen wijze. Het eigen en unieke ontwikkelingstempo van het kind is voor ons maatgevend in de begeleiding van de kinderen.

Jonge bomen ontwikkelen zich op verschillende wijze. Sommige bomen hebben al snel in het voorjaar een volledig bladerdek, anderen hebben dit pas ontwikkeld aan het begin van de zomer.

Acceptatie: wij accepteren kinderen zoals ze zijn; uniek en waardevol. Diversiteit in persoonlijkheden en onderlinge verschillen zien wij als een verrijking.

In het bos staan verschillende soorten bomen. Het bos als verzameling bomen is waardevol, zoals iedere boom dat ook is.

Ondersteuning: kinderen hebben recht op de ondersteuning en positieve aandacht van pm-ers. Wij bieden kinderen liefdevolle ondersteuning. Samen met hen gaan wij op zoek naar antwoorden op vragen die ontstaan. Wij helpen kinderen het zelf te gaan doen. Dit doen wij door actief te helpen, maar ook door bewust afstand te nemen als kinderen onze hulp niet (meer) nodig hebben.

De jonge boom moet nog een stevige stam gaan ontwikkelen. Wanneer de stam nog dun en kwetsbaar is, heeft hij een steunpunt nodig om niet om te waaien bij een windvlaag. Maar als de boomkweker de steunband om de stam tijdens het groeien niet verruimd dan kan dit het groeiproces belemmeren.

Verzorging: wij geven kinderen liefdevolle aandacht en verzorging en sluiten aan bij hun behoeften. Vaste rituelen, ritme en regels zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen. Vanuit een veilige basis durven én kunnen zij de wereld gaan ontdekken. Kinderen worden zo gestimuleerd tot zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

Zonder een goede en geschikte voedingsbodem groeit een vrucht niet uit tot de boom die hij in wezen is. De vrucht van een olijfbom zal in de vochtige kleigrond niet goed gedijen.

Samen opvoeden: Wij bieden de kinderen verzorging, aandacht en begeleiding in een professionele omgeving. Hierdoor delen wij de opvoeding met de ouders. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Afstemming met de ouders over de opvoeding van hun kind is een belangrijke basisvoorwaarde voor goede kinderopvang. Soms kan naar aanleiding van observaties blijken dat de opvang moet worden aangepast. Wij doen dit altijd in overleg met de ouders.

De wereld ontdekken: kinderen maken deel uit van de samenleving. Wij zien de peuteropvang als een samenleving in het klein waar kinderen kunnen oefenen. In de speelhoeken kunnen de kinderen verhalen en ervaringen naspelen. Dit gaat letterlijk en figuurlijk met vallen en opstaan. Wij stellen kinderen in de gelegenheid om vanuit de peuteropvang de wereld om hen heen te ontdekken. Kinderen leren van, door én met elkaar, voor nu én later.

Om de boomkwekerij staat een hoge heg van sterke volgroeide bomen. Deze heg vangt de eerste wind op voor de jonge bomen. Zo kunnen de jonge bomen zich goed ontwikkelen voordat zij een definitieve plek elders krijgen.

2 Doelstelling

2.1 Opvoedingsdoelen

De ouders dragen de zorg voor en opvoeding van hun kind(eren) tijdelijk aan ons over. Daarom hebben de kinderen bij Stichting Peuteropvang Voerendaal te maken met professionele opvoeders: de pedagogisch medewerkers. Zij zijn zich bewust van hun (grote) verantwoordelijkheid en nemen deze taak met veel plezier, positieve energie en deskundigheid op zich.

Het pedagogisch beleidsplan is gebaseerd op de vier pedagogische basisdoelen die in de Wet Kinderopvang zijn omschreven (prof. J.M.A. Riksen-Walraven). Deze doelen zijn gericht op het geven aan kinderen van:

1. Een gevoel van emotionele veiligheid;
2. Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie;
3. Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie;
4. De kans om zich waarden en normen, de 'cultuur' van een samenleving eigen te maken.

Hieronder volgt een uitwerking van de pedagogische basisdoelen:

1. Een gevoel van emotionele veiligheid

De basis van al het handelen van de pm-ers is het bieden van een gevoel van veiligheid aan het kind. Hierbij is een vertrouwensrelatie met de pm-er onmisbaar. Vaste rituelen, ritme en regels zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen. Ook hebben wij ervoor gekozen om aan elk kind een vaste pm-er te koppelen. Hierdoor heeft het kind een vaste factor wat ertoe leidt dat kinderen zich veilig kunnen voelen. Vanuit een veilige basis durven én kunnen zij de wereld gaan ontdekken. Persoonlijk contact met de pm-er, een vertrouwde omgeving en de aanwezigheid van bekende groepsgeenootjes dragen bij tot het verkrijgen van een veilig gevoel. Kinderen zullen zich vanuit een veilig gevoel op allerlei ontwikkelingsgebieden meer ontwikkelen en de omgeving gaan ontdekken. Om de peuter goed te kunnen begrijpen is contact met de ouders erg belangrijk. Als pm-er op de hoogte zijn van zaken die spelen in het leven van peuters, kunnen zij daar bij de begeleiding rekening mee houden. Ziekte of overlijden van gezins- of familieleden of de dood van een huisdier kunnen grote invloed hebben op het leventje van de peuter. Door de peuter emotioneel te ondersteunen zorgen wij ervoor dat het zich snel veilig en geborgen voelt. Dat doen wij door goed naar het kind te "luisteren" en te kijken naar de lichaamstaal om het goed te kunnen begrijpen.

2. Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie

Elk kind is uniek en waardevol. Kinderen worden in hun ontwikkeling gestimuleerd, zoals de grof- en fijn motorische ontwikkeling, zintuiglijke ontwikkeling, sociale ontwikkeling, taalontwikkeling en de ontwikkeling van leren en denken.

Het is voor de ontwikkeling van de peuter van belang zoveel mogelijk ruimte te krijgen om zelfstandig te worden. Hoe meer peuters zelfstandig kunnen ondernemen, hoe meer moed en zelfvertrouwen ze ontwikkelen. En dat laatste is de beste stimulans om weer verder te groeien. Om groot te worden, zich gelukkig te voelen en plezier in het leven te hebben, is een positief gekleurd zelfbeeld onmisbaar. Om dit positieve zelfbeeld te stimuleren prijzen wij de peuters veelvuldig. Wij laten de peuters zoveel mogelijk zelfstandig proberen, bijvoorbeeld zelfstandig zijn jas aandoen of een puzzel helemaal zelfstandig maken. Hierbij houden wij rekening met de leeftijd van de peuter en wat de peuter eventueel al zelfstandig kan. Door de peuter niet meer hulp te geven dan echt nodig is en positief te reageren op wat de peuter onderneemt, stimuleren wij de zelfstandigheid van de peuter.

Het is voor de kinderen prettig om zelfstandiger te worden en niet steeds van volwassenen afhankelijk te zijn. Het kind wordt door de pm-er aangesproken op zijn mogelijkheden.

Voorbeelden:

- Zelf de jas dicht maken
- Stoel wegzetten
- Opruimen
- Zelfstandig naar het toilet gaan

Doordat de leiding laat merken vertrouwen te hebben in de mogelijkheden van het kind wordt ook het zelfvertrouwen van het kind gestimuleerd. De leiding accepteert dat het ene kind met veel enthousiasme aan een nieuwe vaardigheid begint en het andere kind er wat meer tijd voor nodig heeft.

De lokalen zijn zo ingericht dat de peuters ongestoord kunnen spelen. Hiervoor hebben wij rustige hoekjes gecreëerd. Zo hebben we een *leeshoek* met een bank waar heerlijk rustig (voor)gelezen kan worden, een *huishoek* waar het rollenspel gespeeld kan worden, een *bouwhoek* met constructiemateriaal, auto's, treinen e.d., een *exploratiehoek* waar de mogelijkheid geboden wordt om te manipuleren met diverse materialen. Daarnaast is er nog *de puzzel- en spellenhoek* en om de creativiteit te stimuleren is er een *atelier* waar diverse materialen liggen die de kinderen zelf mogen pakken. Alles is gelabeld waardoor kinderen het speelgoed van hun keuze eenvoudig kunnen vinden. De peuters kunnen tijdens het vrije spelmoment zelf bepalen waar en waarmee ze willen spelen. De eigen inbreng van de peuter vinden wij belangrijk bij de keuze van het speelgoed.

Wanneer we een gezamenlijke activiteit (bijv. verven of kleien) ondernemen, stimuleren we de peuters zoveel mogelijk om hieraan mee te doen. We laten de peuters zoveel mogelijk zelf het materiaal ontdekken door zo min mogelijk voor te doen. Met kleien bijvoorbeeld kan de peuter bezig zijn met ogenschijnlijk nutteloze handelingen. Hij maakt friemelingetjes, prikt gaatjes in de klei of snijdt er met zijn "mes" in. De peuter leert zo de eigenschappen van het materiaal kennen. Als de leidster vraagt wat hij aan het doen is met de klei, blijkt het in de fantasie van de peuter heel wat voor te stellen en stimuleert de pm-er indirect de taalontwikkeling. Het prijzen van dit ontdekkingsgedrag vergroot het plezier hierin. Het werkt dus stimulerend.

3. Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie

Elk kind krijgt individuele zorg en aandacht. Ook de groep heeft een belangrijke functie, want kinderen maken deel uit van de samenleving. Wij zien de peuteropvang als een samenleving in het klein waar kinderen kunnen oefenen. Dit gaat letterlijk en figuurlijk met vallen en opstaan. Wij stellen kinderen in de gelegenheid om vanuit de peuteropvang de wereld om hen heen te ontdekken. Kinderen leren van én door elkaar, voor nu én later. Het kennismaken met andere volwassenen en kinderen, het respecteren van anderen, rekening houden met anderen en het opkomen voor eigen belang zijn belangrijke toegevoegde waarden van het samenzijn in een groep. In de groep worden deze vaardigheden gestimuleerd door bijvoorbeeld het elkaar helpen, speelgoed samen op te ruimen en het vieren van feestelijke gebeurtenissen.

De pm-ers hebben een voorbeeldfunctie. Wij zijn ons ervan bewust dat wij in alles wat wij doen en zeggen een voorbeeld zijn voor de peuters. Kinderen en vooral peuters hebben een sterke neiging alles wat ze zien en horen te imiteren en dat is ook goed, want zo leren zij namelijk heel veel. Als de pm-ers altijd dag en tot ziens zeggen bij het komen en gaan en dank je wel als de peuter iets voor haar doet, zullen de peuters deze manier van doen overnemen. Ons gedrag is geduldig en vriendelijk naar de peuters toe. Dit heeft invloed op de manier waarop de peuters zich ten opzichte van elkaar gedragen. Natuurlijk kennen peuters nog niet alle regels van het sociale verkeer en daarom gaat er af en toe wel eens iets mis. Over hoe we hier mee omgaan kunt u meer lezen in het hoofdstuk sociaal-emotionele ontwikkeling. Wij vinden het in elk geval heel belangrijk dat wij de peuter nooit het gevoel geven dat hij zelf als persoon wordt afgekeurd. We kunnen alleen bepaald gedrag afkeuren. We zeggen nooit "ik

vind je stout” of “ik vind je vervelend”, maar we zeggen “ik vind slaan niet goed” of “ik vind het niet leuk als je de puzzels op de grond gooit”.

Door tijdens het spelen gedrag van peuters en pm-ers te benoemen en te verklaren, zullen de peuters dit begrijpen en ermee om leren gaan. Als een kindje erg huult als zijn moeder weg gaat kan de leiding zeggen: “Dit kindje vindt het niet leuk dat zijn mama weg gaat. Hij weet nog niet dat zijn mama straks weer terug komt, maar jullie wel hè?”. Zo begrijpen de andere kinderen dat er niets ernstigs aan de hand is en soms wordt er zelfs geholpen met troosten. Ook als de pm-er op een gegeven moment “boos” is, is het goed als zij duidelijk maakt waar zij precies boos om is. Ze zegt bijv.: “Ik ben boos, omdat dit kindje steeds gaat slaan, want slaan doet pijn”. Dat geeft de kinderen de gelegenheid de regel goed te begrijpen en wat precies de reden van het boos zijn is. Het begrijpen van de oorzaak van de emotie geeft een gevoel van veiligheid: de boosheid kwam niet zomaar uit de lucht vallen.

4. De kans om zich waarden en normen, de ‘cultuur’ van een samenleving eigen te maken

In onze maatschappij gelden normen en waarden, die noodzakelijk zijn om het sociaal verkeer tussen mensen in goede banen te leiden. Zij maken dat men zich veilig voelt in de omgeving. Het is zaak dat wij onze kinderen opvoeden tot maatschappelijke wezens, die respect hebben voor de geldende normen en waarden en die van andere culturen en voor de eigenheid van het individu. Wij denken dat zo’n opvoeding het best lukt in een omgeving waar het kind zich veilig en geborgen voelt. Wij willen kinderen normen en waarden bijbrengen. Hierbij valt te denken aan: samen aan tafel zitten, samen eten, iedereen mag meespelen.

Wij vinden normen en waarden van groot belang. Het eigen maken van normen en waarden maakt onderdeel uit van de morele ontwikkeling. Binnen (en buiten) de peuteropvang doen zich situaties voor waar van op dit gebied veel leermomenten zijn (bijv. pijn en verdrietige situaties, ruzie of een maatschappelijke gebeurtenis). Door de reacties van groepsleiding op dit soort situaties ervaart een kind wat wel en niet goed is. Het eigen gedrag van groepsleiding heeft hierbij dus een belangrijke voorbeeldfunctie.

Wij keuren agressief gedrag (zowel verbaal als non-verbaal) af voor kinderen, maar ook voor alle volwassenen waar het kind mee te maken krijgt (groepsleiding en ouders).

2.2 De functie van de peuteropvang

De peuteropvang wil, in nauwe samenwerking met ouders/verzorgers en pm-ers, aan kinderen van twee tot vier jaar een veilige plaats bieden, waar zij ervaringen buiten de gezinssfeer kunnen opdoen in hun eigen tempo en op eigen wijze. De peuteropvang geeft een aanvullende opvoeding naast de opvoeding thuis. Met deze basisfunctie richt de peuteropvang zich in principe op alle kinderen van twee tot vier jaar en hun ouders in de buurt. Ze is daarmee een algemeen toegankelijke buurtvoorziening.

De opvang biedt de ruimte en de mogelijkheid aan kinderen om zich op allerlei terrein te ontwikkelen. De peuteropvang werkt op ambitieniveau 2.0: spelen, ontmoeten, signaleren, ontwikkelen en ondersteunen van de peuter en de ouders. Daarnaast werken wij met de VVE methode Speelplezier.

2.2.1 Spelvisie:

- Peuters met elkaar in contact brengen; een sfeer creëren waarin zij zich prettig en veilig voelen;
- Aan de peuter de mogelijkheid bieden zich in eigen tempo en naar eigen interesse te ontplooiën. Dit houdt in dat de ruimte en het materiaal geschikt moeten zijn voor peuters, opdat zij naast sociale ontwikkeling, ook allerlei spel- en materiaalmogelijkheden kunnen leren kennen;
- De peuter nieuwe ervaringen te laten opdoen;
- De peuter leren om vertrouwen te krijgen in zichzelf en in andere volwassenen dan hun eigen ouders / verzorgers.

2.2.2 *Ontwikkelingsstimulering van alle kinderen op de volgende gebieden:*

- De motorische (lichamelijke) ontwikkeling
- De sociaal-emotionele ontwikkeling
- De creatieve ontwikkeling
- De cognitieve ontwikkeling
- De taalontwikkeling
- De ontwikkeling van waarden en normen

2.2.3 *Volgen en signaleren:*

- Het volgen van elk kind in zijn ontwikkeling en in zijn welbevinden. Dit gebeurt systematisch en methodisch zodat begeleiding en stimulering doelgericht kunnen plaatsvinden. Als daar aanleiding toe is, dan zorgt de peuteropvang voor gerichte signalering, het inschakelen van ondersteuning door deskundigen in nauw overleg met en met instemming van de ouders.
- Doorgaande ontwikkelingslijn. De peuteropvang is een belangrijke uitvoerder van het gemeentelijk jeugdbeleid van 0-6 jarigen. Hiertoe draagt de peuteropvang zorg voor een goede aansluiting van voorzieningen Jeugdgezondheidszorg (het consultatiebureau) en voor een goede overgang van peuteropvang naar basisonderwijs.

Gebruikelijke handelwijze bij signalering:

Bij de peuteropvang zijn een aantal handelwijzen gebruikelijk bij vroeg signalering:.

- Indien een pm-er iets signaleert bij een kind zal zij eerst overleg plegen met haar collega's en vragen naar hun bevinden.
- Er zal door diverse pm-ers geobserveerd worden
- Er wordt een oudergesprek ingepland waarin de zorgen geuit worden.
- Aanvullend kan er ook eventueel gebruik gemaakt worden van de IB-er van de basisschool
- De observaties worden in kaart gebracht door middel van een beschrijvende observatie of een observatieformulier.
- Er kan gebruik gemaakt worden van een HGPD-formulier. Standaard is dit echter niet.
- De bevindingen worden besproken in een teamoverleg in het bijzijn van de coach.
- Indien nodig worden de ouders geadviseerd om specialistische hulp in te schakelen, zoals de huisarts, logopedie of naar de arts of verpleegkundige van het consultatiebureau.

Onderstaande acties worden alleen met uitdrukkelijke toestemming van de ouders ondernomen:

- De leiding(middels de coach) melden een kind aan bij het ZAT. (Zorg Advies Team)
- Het invullen van een HGPD formulier(Handelingsgerichte Pedagogische Diagnostiek)
- Informatie aanvragen bij Jeugdgezondheidszorgarts (consultatiebureau)

Verwijsindex en Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling

Wanneer zorg of hulp geboden is en ouders geven hier geen gehoor aan, zal er een melding van de situatie bij Veilig Thuis en/of de Verwijsindex neergelegd worden in het belang van het kind.

Voor melding bij Veilig Thuis of Verwijsindex is geen toestemming van de ouders vereist. Wel dienen ouders van de melding op de hoogte gesteld te worden.

PWV heeft een Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Deze Meldcode kunt u vinden op onze website. Wij zijn verplicht met deze Meldcode te werken. De manager van PWV is tevens Aandacht functionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Zij heeft een training gevolgd en kan de pm-ers ondersteuning bieden in voorkomende situaties. De pm-ers bespreken regelmatig in hun teamoverleg de stappen van de Meldcode zodat zij steeds alert blijven op signalen. De aandacht functionaris volgt jaarlijks bijscholing en zorgt er voor dat het thema huiselijk geweld en

kindermishandeling steeds onder de aandacht blijft. Tijdens studiedagen staat dit thema ook regelmatig op de agenda.

2.2.4 Ondersteunen waar gewenst:

De peuteropvang bevordert het uitwisselen van ervaringen met ouders over de opvoeding van hun kinderen, en het herkennen van problemen in de ontwikkeling van kinderen. Ouders worden ook gesteund door de pm-ers uit de peuteropvang.. Dit gebeurt op de volgende wijzen:

- Opvoedingsondersteuning: op basis van gelijkwaardigheid praten over de opvoeding en de ontwikkeling van de peuter;
- Signalerende taak, bijvoorbeeld ten aanzien van de gezondheid, hygiëne, gedrag, de ouders zo nodig doorverwijzen naar andere instanties;
- Ouders even ontlasten van de voortdurende zorg voor de peuter en/of ouders leren hun kind een paar uur aan andere volwassenen toe te vertrouwen;
- Ouders gelegenheid bieden tot het ontmoeten van andere ouders met een kind in dezelfde leeftijd.
- Vanaf 2015 is in de peuteropvang van de gemeente Voerendaal het project “ Versterking van de basis “ingezet. Medewerkers van Xonar en Radar coachen de leidsters in hun werk met de peuters. Ook volgden de pm-ers een training gespreksvaardigheden.

2.3 Onze visie op de ontwikkeling van kinderen binnen de peuteropvang

Een kind heeft de drang in zich zichzelf te ontwikkelen. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier in zijn eigen tempo. Een veilige en uitdagende omgeving heeft een stimulerende invloed op de ontwikkeling van de kinderen. Alle verschillende aspecten van de ontwikkeling, de motorische-, sociaal-emotionele, creatieve-, cognitieve-, taalontwikkeling en de ontwikkeling van waarden en normen, zijn van groot belang om op te groeien tot evenwichtige mensen. Vanaf de leeftijd van twee en een half jaar beginnen kinderen actief in een groep te functioneren. Tot die leeftijd zijn kinderen nog veel op zichzelf gericht.

Doordat de peuter in contact komt met leeftijdgenootjes en volwassenen kan de peuter zich sociaal-emotioneel ontwikkelen. Rekening leren houden met elkaar, samen spelen, het zijn zaken die kinderen in deze leeftijd beginnen te leren. Basisvoorwaarden voor de ontwikkeling van het kind zijn een veilige en prettige sfeer en het aansluiten bij de belevingswereld van het kind. Het accent ligt op het fijn bezig zijn en niet op de prestaties. De regels die er zijn worden consequent gehanteerd.

Kernpunten om onze visie vorm te geven:

- Respect hebben voor de eigenheid van ieder kind;
- Kinderen leren respect te hebben voor elkaar;
- Kinderen stimuleren tot zelfstandigheid zodat vertrouwen opgebouwd kan worden;
- Oog hebben voor de mogelijkheden van ieder kind;
- Een positieve houding hebben ten opzichte van het kind;
- Duidelijk zijn naar het kind toe;
- Veiligheid en geborgenheid bieden aan het kind zodat het zich kan ontwikkelen.

2.4 Het werken met peuters.

Doordat de peuter in contact komt met leeftijdgenootjes en (andere) volwassenen kan de peuter zich sociaal en emotioneel verder ontwikkelen. Daarnaast wordt de peuter gestimuleerd zich creatief, cognitief en motorisch te ontwikkelen. De leiding scheidt hierbij de voorwaarden.

Om aan te sluiten bij de ontwikkeling van de individuele peuter is goed luisteren, observeren en interpreteren door de leiding een voorwaarde. Alleen dan is het mogelijk aan te sluiten bij de belevingswereld van de individuele peuter.

De leiding speelt actief mee, gaat uit van de activiteiten die de peuters zelf aangeven, probeert spelsituaties uit te breiden of nieuw perspectief te bieden. Peuters worden aangesproken op wat ze zelf kunnen. De leiding bewaakt het klimaat in de groep, en hanteert daarbij duidelijke regels en grenzen. Positief gedrag wordt beloond en ongewenst gedrag wordt zoveel mogelijk genegeerd. De leiding biedt het juiste spelmateriaal aan. In bijlage 1 worden de verschillende ontwikkelingsgebieden genoemd en het speelgoed behorend bij de leeftijd van de peuters.

2.4.1 Overdrachtdossiers: van peuteropvang naar basisschool

Dit dossier wordt door de peuteropvang gebruikt bij de overgang van peuteropvang naar de basisschool. De tijd dat uw kind op de peuteropvang zit is een belangrijke tijd. Uw kind leert heel veel nieuwe dingen. Met uw goedgevinden wordt het dossier overgedragen naar de basisschool. Het is goed, dat de basisschool, waar uw kind straks naar toe gaat, een beeld heeft van deze belangrijke periode. Daardoor kan de school nog beter inspelen op de behoeften van uw kind.

In het dossier bevinden zich algemene gegevens, cito-gegevens en observatieformulieren. Op deze manier registreert de pm-er wat ze gezien heeft. Door regelmatige observatie leert de pm-er uw kind goed kennen. Zij ziet de sterke en zwakke kanten en kan, in overleg met u, wat extra aandacht besteden aan bepaalde onderdelen van de ontwikkeling van uw kind. De beschrijving van de pm-er richt zich op een aantal belangrijke ontwikkelingen in de peutertijd:

- De motorische (lichamelijke) ontwikkeling
- De sociaal-emotionele ontwikkeling
- De creatieve ontwikkeling
- De cognitieve ontwikkeling
- De taalontwikkeling
- De ontwikkeling van waarden en normen

3 Werken aan de ontwikkeling van de peuters

3.1 De motorische (lichamelijke) ontwikkeling

Grof motorische ontwikkeling:

Tijdens het ontwikkelen van de grove motoriek is het belangrijk dat het kind activiteiten aangeboden krijgt waarbij hij zijn evenwicht, het springen, het gooien, het vangen en het hinkelen kan ontwikkelen. Het oefenen van de grove motoriek is belangrijk. Dit doen we door activiteiten aan te bieden op de groep, maar ook in het gymlokaal en op de speelplaats.

Bij het ontwikkelen van de grove motoriek staat exploratie voorop. Het kind moet uitgedaagd worden tot spel en bewegen.

Fijn motorische ontwikkeling:

De ontwikkeling van fijne motoriek heeft betrekking op de ontwikkeling van vinger- en handspieren en oog- handcoördinatie. De fijne motoriek zien we bij peuters vooral terug tijdens het maken van een tekening en de opdrachten die te maken hebben met voorbereidend schrijven.

3.2 De sociaal-emotionele ontwikkeling

In de peuteropvang leert een kind sociale vaardigheden, het leert rekening te houden met andere kinderen en voor zichzelf op te komen. Het kind leert in een groep functioneren, zijn eigen grenzen stellen in een groep en ook van de groep los te komen. Tijdens deze leeftijd kunnen kinderen echte vriendschap opbouwen (vanaf ongeveer drieën een half jarige leeftijd).

Op het emotionele vlak leren kinderen spelend hun ervaringen en gevoelens te verwerken, een poosje zonder hun ouders te zijn, zich in verschillende situaties veilig te voelen en vertrouwen te krijgen in andere volwassenen. Het gevoel van eigenwaarde wordt positief beïnvloed door:

- Te laten merken dat resultaten niet het belangrijkste zijn, maar dat plezier in wat het kind doet voorop staat. Een kind kan bijvoorbeeld wel een half uur met plakken bezig zijn en in dat half uur drie plakkertjes op papier hebben. Ook het geven van complimenten en een kind niet overvragen versterkt het gevoel van eigenwaarde.
- Vertrouwen ontwikkelen in andere volwassenen dan vader en moeder is iets dat kinderen moeten ontwikkelen. Afscheid nemen bij het brengen van de peuter is soms een moeilijk moment. Moeilijk voor de ouder en voor het kind. PWV maakt afspraken over het moment van afscheid nemen en de wenperiode van de peuter met de ouders. Het ene kind voelt zich direct veilig in de peutergroep maar de meeste kinderen hebben een kortere of langere periode nodig om volledig op te gaan in de peutergroep. De ouder kent het kind het beste en daarom kunnen afspraken met ouders op maat gemaakt worden over het afscheid nemen en de wenperiode.
- Geregeld hebben ouders er meer moeite mee dan het kind zelf. Het is van belang dat het afscheid nemen duidelijk gebeurt en niet te lang duurt. Ouders die na het brengen voor de deur met elkaar blijven praten (voor de kinderen zichtbaar) is voor kinderen onduidelijk. Het uitzwaaien van papa of mama is daarom één van de rituelen die horen bij het verblijf op de peuteropvang.

3.3 De creatieve ontwikkeling

Om de creativiteit te stimuleren biedt de peuteropvang vele mogelijkheden, zoals rollenspel poppenhoek, tekenen, verven, zandtafel, en constructiemateriaal. Via verschillende materialen ontdekken peuters zelf wat ze kunnen, en leren ze zelf vorm en uitdrukking aan het materiaal te geven. Stimuleren van de creativiteit gebeurt op het niveau van het individuele kind, de een heeft meer of

andere prikkels nodig dan de ander. Bij het knutselen gaat het niet om het resultaat maar om het plezier dat het kind eraan beleeft.

3.3.1 Fantasie

In de peuterleeftijd begint geleidelijk een scheiding te ontstaan tussen realiteit en verbeelding. Soms hebben kinderen fantasievriendjes. Kinderen kunnen zich bewust dingen gaan herinneren. Fantasie helpt kinderen om ervaringen te verwerken. De omgeving moet uitdagend zijn om het kind zelf situaties te laten scheppen waarin het ervaringen kan beleven en verwerken, bijvoorbeeld via imiterend fantasiespel (vader-en-moedertje spelen etc.). De leiding stimuleert kinderen daarbij, bijvoorbeeld door een spelactiviteit waaraan een kind zelf begonnen is uit te breiden, of het kind op nieuwe ideeën te brengen. De leiding houdt daarnaast de grenzen in de gaten; kinderen kunnen op deze leeftijd ook teveel in een fantasiewereld leven.

3.4 De cognitieve ontwikkeling

De cognitieve of verstandelijke ontwikkeling vindt in deze leeftijdsfase vooral plaats via het opdoen van motorische en zintuiglijke ervaringen. De peuter is doorlopend bezig met waarnemen, onderzoeken en verbanden leggen. Zo ontstaat begripsvorming. Enerzijds is herhaling van ervaringen essentieel voor het leren, anderzijds biedt de leiding voldoende nieuwe situaties en ervaringen aan, afhankelijk van het niveau van het kind.

3.5 De taalontwikkeling

De peuterleeftijd is voor kinderen een zeer intensieve periode met betrekking tot de taalontwikkeling. Juist in deze periode is het belangrijk dat de “taalomgeving” van het kind uitgebreid wordt. Tegen de tijd dat het kind vier jaar is kan het de taalregels aardig toepassen (zinnen maken in de juiste volgorde) en kent het een aantal abstracte begrippen. Het kind kan opdrachten uitvoeren en een antwoord geven op vragen. De peuteropvang hanteert de methode “Speelplezier”. Speelplezier is een methode voor Voorschoolse Educatie. Deze methode is met namen gericht op de taalontwikkeling en biedt veel mogelijkheden om de taalontwikkeling te stimuleren. De leiding is zich ervan bewust dat ook de taalontwikkeling bij kinderen in eigen tempo gaat en speelt daar zo goed mogelijk op in. De ontwikkeling van de taal is meestal een goede graadmeter voor de algehele ontwikkeling.

3.6 De ontwikkeling van waarden en normen

Onze peuters zullen uit gaan groeien tot sociale mensen die zich aan de regels van onze samenleving moeten houden. Binnen de opvoeding krijgt de peuter waarden en normen mee. Dit gebeurt in de thuissituatie, maar ook op de peuteropvang. Het is dus belangrijk dat pm-ers het goede voorbeeld geven. Dit doen de pm-ers aan de hand van regels en rituelen. Deze zijn voor de peuters duidelijk en helder en worden consequent door onze leidsters herhaald.

Enkele voorbeelden van onze regels en rituele zijn:

- Andere kinderen niet storen in het spel;
- Slaan, bijten en krabben is verboden;
- Er wordt aan tafel gegeten;
- Als het opruimlied gespeeld/ gezongen wordt, gaan de peuters opruimen.

3.7 Het vastleggen van ontwikkelingsgegevens

De ontwikkeling van de kinderen wordt op de speelzaal vastgelegd in een dossier. Dat dossier bevat een observatielijst over de ontwikkeling van kinderen. De mentor van uw kind (elke pm-er heeft enkele kinderen onder haar hoede) zal u uitnodigen voor een gesprek over de ontwikkeling.

3.8 Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

De peuteropvang heeft een programma Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Dit programma ondersteunt jonge kinderen en hun ouders en stimuleert de ontwikkeling. Te denken valt aan de taalontwikkeling. De peuteropvang hanteert de methode "Speelplezier".

Speelplezier is een in ruim 30 jaar onderwijspraktijk ontwikkelde totaalmethodiek met spel als uitgangspunt en leidende activiteit. Enerzijds worden spelactiviteiten ingezet om nieuwe leerinhouden aan te bieden en anderzijds leren kinderen door te spelen onder leiding van een leerkracht of pedagogische medewerker die het spel volgt en verrijkt.

De naam Speelplezier staat voor de overtuiging dat kinderen taal, sociale en cognitieve vaardigheden leren door samen met andere kinderen te manipuleren en te imiteren door verbeeldend te spelen en te construeren. Dit doen zij onder leiding van meespelende, inspirerende, meer wetende sensitieve, responsieve volwassenen.

Speelplezier staat voor samen, volwassenen en kinderen, plezier beleven aan spel.

Speelplezier biedt dan ook spelenderwijs passend onderwijs voor zowel peuteropvang als basisscholen (groep 1-2) als het speciaal onderwijs. Voor iedere doelgroep wordt de methodiek op maat, met de voor de specifieke doelgroep benodigde aanpassingen en toevoegingen, aangeboden. Zo biedt Speelplezier ook aanbod voor kinderen die in ontwikkeling vooruit zijn.

3.8.1 Doelen van Speelplezier

Het hoofddoel is het vergroten van de kansen van kinderen op een succesvolle schoolloopbaan.

De overkoepelende doelen zijn:

- Het bevorderen van de totale ontwikkeling van jonge kinderen door middel van het stimuleren, begeleiden en verrijken van spelactiviteiten;
- Het voorkomen van taalachterstanden;
- Het voorkomen van gedragsproblemen;
- Het bevorderen van een actieve betrokkenheid van de ouders bij het educatieve speelleerproces van hun kinderen;
- Het bevorderen van een inspirerende, sensitieve, responsieve houding van pm-ers t.a.v. de kinderen en hun ouders.

In de methodiek Speelplezier is het aanbod deels gestructureerd en deels open.

Speelplezier biedt een gestructureerd beredeneerd aanbod van thematische spelactiviteiten voor steeds vijf tot zes weken. Spelen gebeurt in samenhang met taal, geletterdheid, rekenen en wiskunde.

Als rode draad loopt er een eenvoudige spel-verhaallijn door de thema's.

Nieuwe woorden, waaronder ook reken- en wiskundebegrippen, worden spelend uitgelegd en zo mogelijk spelend ingeprent. Dagelijks wordt een groepje kinderen begeleid bij een aan het actuele thema gerelateerde speel-leeractiviteit.

Speel-leerwijzers wijzen pm-ers en leerkrachten de weg: wat, hoe, wanneer en waarom ze activiteiten in de grote of in de kleine groep doen. Per dag is men één uur met de Speelplezieractiviteiten in de grote en in de kleine groep bezig. De overgebleven tijd biedt ruimte voor kinderen, pm-ers en leerkrachten om het thema naar eigen inzicht te verdiepen. Eenmaal bekend met de werkwijze, kunnen pm-ers en leerkrachten ook zelf Speelplezier speel-leerthema's ontwerpen.

3.8.2 Speelplezier en de basisschool

In de groepen 1 & 2 van de basisscholen in gemeente Voerendaal wordt ook gewerkt volgens deze methodiek, waardoor er doorgang vindt van aandacht voor en volgen van de ontwikkeling van uw kind op deze wijze.

3.9 Interculturele aspecten binnen de peuteropvang

De peuteropvang is toegankelijk voor alle peuters van twee en drie jaar ongeacht etniciteit, godsdienst en sociale achtergrond. Dit betekent dat er binnen de peuteropvang ouders en kinderen aanwezig kunnen zijn met verschillende culturele achtergronden. Dit kan gevolgen hebben voor het praktische werken in de peuteropvang. Dit geldt met name voor de omgang met ouders, het vieren van feestdagen, de aankleding van de ruimte, opvoedingsgewoonten en eventuele taalproblematiek. De peuteropvang houdt waar wenselijk en/of nodig met deze aspecten rekening en investeert extra waar er sprake is van enige vorm van ontwikkelingsachterstand. Daarbij gaat de peuteropvang uit van de opvatting dat ook peuters met andere culturele achtergrond straks op een volwaardige wijze in de Nederlandse samenleving moeten kunnen functioneren.

4 Normen en waarden en het omgaan met elkaar

4.1 Taalgebruik

De kinderen worden gestimuleerd correct, rustig en duidelijk te praten. Schelden, schuttingtaal en vloeken wordt niet toegestaan. De leiding reageert zeker ook op non-verbale communicatie. Verkeerd taalgebruik wordt gecorrigeerd door de zin in de juiste vorm te herhalen. De leiding spreekt Nederlands, echter is volgens de GGD het dialect een streektaal die waar nodig ook als voertaal gebruikt mag worden. Hierbij valt de denken aan wenperiode, verdriet/troosten. De leiding spreekt niet te snel en let op een goede articulatie. Ze kijkt het kind aan tijdens het spreken en biedt een gevarieerd taalgebruik ter verbreding van de woordenschat van het kind.

4.2 Belonen en straffen

Belonen en straffen is een belangrijk punt in de omgang met de peuter. Op de peuteropvang wordt er van uit gegaan dat het belonen van positief gedrag meer resultaat oplevert dan het straffen van negatief gedrag. De kinderen moeten leren welke regels op de groep gelden, wat goed of fout is. Stimuleren van gedrag en vaardigheden gebeurt in de vorm van het belonen van een prestatie (jas aandoen, elkaar helpen, opruimen), of het belonen van de manier van uitvoeren van een opdracht. Belonen gebeurt bijvoorbeeld door het geven van een complimentje of een stickertje. Hoe er gestraft wordt hangt af van de situatie. Vaak is het voldoende er iets van te zeggen of alleen het hoofd even te schudden. Als de peuter na twee of drie keer waarschuwen nog niet luistert dan wordt hij even apart gezet. Of er gestraft moet worden is per kind heel verschillend, dit heeft te maken met het karakter en de gevoeligheid van het kind. Belangrijk is wel dat de leiding voor het kind consequent is.

4.3 Emoties uiten

Het uiten van emoties is belangrijk voor de ontwikkeling van de eigen identiteit van het kind. De leiding neemt de emoties van het kind serieus. De kinderen mogen dus uiting geven aan hun verschillende gemoedstoestanden, de kinderen worden ook gestimuleerd (door gesprekken, activiteiten. spel) hun emoties te uiten en te benoemen.

4.4 Sociale omgang

Kinderen die in een groep samen zijn leren rekening te houden met elkaar, ze leren op elkaar te wachten, elkaar geen pijn te doen, samen te spelen, maar ook zich af te zonderen. De leiding begeleidt dit en stuurt waar nodig is. Zij is er alert op dat er geen kinderen buitengesloten worden.

4.5 Ontdekken eigen lichaam / intimiteit

Een peuter ontdekt zijn eigen lichaam. Het soms aan de geslachtsdelen friemelen hoort hij de leeftijd en wordt niet afgekeurd. Seksueel opvallend gedrag hoort niet bij het ontdekken van zichzelf. De leiding probeert het kind af te leiden en te stimuleren iets anders te gaan doen.

5 Het werken in de groep

5.1 Groepsindeling

De groepsgrootte moet zodanig zijn dat het voor kinderen in de peuterleeftijd voldoende overzichtelijk en vertrouwd is en stimuleert om contact te maken met elkaar. Ook moet de grootte zodanig zijn dat de leiding in staat is alle kinderen te ondersteunen en te stimuleren bij hun spel en de contacten met de andere kinderen.

Binnen onze stichting worden de volgende getallen voor groepsgrootte gehanteerd:

Maximaal 16 kinderen per groep. Daarbij zijn altijd tenminste twee volwassenen aanwezig, twee professionele krachten per groep. In een groep moeten tenminste 10 kinderen zitten om de doelstelling van de speelzaal waar te kunnen maken. Wat betreft de frequentie van het bezoeken van de speelzaal is het streven vanuit pedagogisch oogpunt vier maal per week voor de leeftijdscategorie 2.5 tot 4 jaar. Dit is minimaal nodig om een ritme op te bouwen en groepsvorming te verkrijgen en om optimaal te profiteren van het programma Speelplezier. Alle zalen werken met een programma voor voorschoolse educatie (Speelplezier). Het accent ligt op de leeftijdsgroep 2.5 tot 4 jaar. Deze groep kinderen is qua leeftijd het meest ontvankelijk voor voorschoolse educatie.

De 2 tot 2.5 jarigen komen 2 keer per week.

Als uw kind de leeftijd van 2.5 jaar bereikt, en indien er plaats is komt uw kind vier keer naar de peuteropvang. Meer dagdelen bieden wij niet aan.

5.2 Dagindeling

Het is belangrijk een vaste dagindeling aan te houden, continuïteit van dagindeling biedt de kinderen emotionele veiligheid. Op de peuteropvang krijgen kinderen afwisselend specifieke activiteiten en de mogelijkheid van vrij spelen aangeboden. Beiden zijn belangrijk voor de sociale ontwikkeling van kinderen. Door gezamenlijke activiteiten ontdekken kinderen hoe leuk het is om iets met elkaar te doen. Daarnaast worden kinderen gestimuleerd om nieuwe dingen te ontdekken/leren. Bij het vrij spelen leren kinderen rekening houden met elkaar en voor zichzelf op te komen. Ook krijgen ze vertrouwen in hun eigen kunnen.

Buitenspelen is een onmisbaar onderdeel tijdens de ochtend of middag. Als het weer het toelaat gaan we dan ook naar buiten. Op het speelplein hebben kinderen meestal meer ruimte en andere speelmogelijkheden. Bovendien stimuleert het kinderen om te bewegen. Bij zowel de binnen- als de buitenactiviteiten in geplande of vrije situatie zullen de pm-ers voortdurend kindvolgend meespelen. Door middel van observaties sluiten pm-ers aan bij de belevingswereld en ontwikkelingsmogelijkheden van de peuters

5.3 Lokaalindeling

De peuteropvang doelstelling vraagt om goede en bereikbare accommodaties met veelzijdige speelmogelijkheden. De locatie is goed en veilig bereikbaar, en goed toegankelijk voor kinderen of ouders met een handicap. De peuteropvang heeft 1 groot lokaal waarin de kinderen veel ruimte hebben om zich te bewegen. De ruimte is praktisch en overzichtelijk ingedeeld. Alle activiteiten kunnen zonder problemen plaatsvinden in deze ruimte. Voor de pm-ers is dit prettig omdat ze op elk moment kunnen overzien waar de kinderen zich bevinden en wat zij doen. Omdat we werken met de methodiek "Speelplezier", is het lokaal ingericht met thematische hoeken. Ook is er een grote multifunctionele speelruimte ofwel de gang; daar kunnen de kinderen zich vrij bewegen en spelen met de grotere (binnen) speeltoestellen. De peuteropvang maakt ook gebruik van de gymzaal van de basisschool.

Er is voor de kinderen een met hekken omheinde buitenspeelruimte. Op de buitenspeelplaats staat een speeltoestel waarvan de kinderen gebruik kunnen maken. Tevens wordt er gebruik gemaakt van fietsjes, tractoren, ballen en ander buitenspeelgoed. In de zomer is er een zandbak.

5.4 Kennismaking en voorbereiding

Voordat uw kind naar de peuteropvang komt, mag u samen met hem of haar een uurtje komen kijken. De leiding laat u de zaal zien en vertelt over de gang van zaken. Gedurende dit gesprek mag uw kind spelen. Het is prettig als u uw kind voorbereidt wanneer het voor de eerste keer naar de peuteropvang gaat. Vertel uw kind dat het er fijn is en wat het kan verwachten: o.a. leuk speelgoed, kinderen om mee te spelen, liedjes zingen, andere volwassenen. Vertel ook dat u weggaat, maar later weer terugkomt om hem / haar op te halen.

Het is belangrijk dat u bij uw vertrek duidelijk afscheid neemt.

Het wennen in de peuteropvang.

De eerste periode dat een peuter naar de peuteropvang komt zal hij/zij moeten wennen. Er zijn peuters waarbij de wenperiode zonder problemen verloopt. Er zijn echter ook peuters die een korte of langere periode nodig hebben om opgenomen te worden in de peutergroep. De pm-ers helpen hierbij. Er worden met de ouders afspraken gemaakt over de wenperiode. Deze kunnen per kind verschillen. Immers niet ieder kind reageert hetzelfde. Enkele voorbeelden van afspraken die er gemaakt kunnen worden zijn:

- Hou het afscheid kort en duidelijk;
- De leiding neemt de peuter van de ouder/verzorger over;
- De leiding neemt samen met de ouders afscheid, er wordt bijvoorbeeld nog gezwaaid naar de ouder/verzorger;
- De ouder/verzorger komt wat later met de peuter en komt de peuter eerder ophalen. De drukte bij het brengen en halen wordt zo vermeden;
- De leiding belt de ouder/verzorger als de peuter ontroostbaar is;
- De leiding belt de ouder/verzorger om de ouder/verzorger gerust te stellen;
- De leiding vraagt aan de ouder/verzorger waar de peuter graag mee speelt en kan zodoende de peuter dit speelgoed aanbieden;
- Het komt voor dat de peuter niet getroost wil worden en graag even met rust gelaten wil worden.

5.5 Halen en brengen

Ook met betrekking tot het halen en brengen nemen wij veiligheidsregels in acht. Ouders moeten bijvoorbeeld vooraf bij de leidster melden wanneer het kind wordt opgehaald door een "vreemde".

5.6 Eten en drinken

Tijdens de ochtend wordt een rustpauze ingelast om samen iets te eten en te drinken. Wij eten fruit en drinken water.

5.7 Kleding

Wij verzoeken u uw peuter te kleden in kleren waarin het kan spelen en knoeien. Jassen, dasjes en mutsen graag voorzien van de naam van uw peuter.

5.8 Verjaardagen en feesten

U kunt tijdig aan de leiding doorgeven wanneer een van de ouders of grootouders jarig is. Uw peuter maakt dan samen met de pm-er een kleine attentie als felicitatie.

Wanneer peuters zelf jarig zijn mag er getrakteerd worden, maar het hoeft niet. Als u trakteert: dan liever geen snoep; worst, rozijntjes, chips, kaas of fruit is voor de kleintjes veel beter. Ook niet eetbare dingen, zoals een ballon of een krijtje zijn leuk om uit te delen. Houdt u er rekening mee dat er veel mensen zijn die geen varkensvlees eten en dat er kinderen zijn met allergieën? Als ouder mag u tijdens het trakteren aanwezig zijn. Ook andere feesten worden niet vergeten: Sinterklaas, Kerst, Pasen, Moederdag en Vaderdag.

5.9 Zindelijkheid

Uw kind hoeft niet zindelijk te zijn. In overleg met ouders kan de leiding aandacht besteden aan zindelijkheid. De pm-ers nodigen kinderen uit om gebruik te maken van het toilet. Ze dwingen echter nooit. Wanneer kinderen van leeftijdsgenoten zien dat zij naar het toilet gaan, stimuleert hen dat om het ook te gaan proberen.

5.10 Ziekmelden

Wanneer uw kind de speelzaal niet kan bezoeken (wegens ziekte of een andere reden) verzoeken wij u dit voor 09.00 uur aan de leidsters door te geven.

U wordt dringend verzocht zo spoedig mogelijk de leiding te waarschuwen als uw kind een besmettelijke ziekte heeft of wanneer deze heerst in uw gezin. Denk hierbij aan: rode hond, bof, roodvonk, geelzucht of waterpokken. Dit zal (in het belang van de andere ouders en kinderen) op het mededelingenbord worden gemeld. Heeft uw kind diarree, is het verkouden of hangerig of mag het bijvoorbeeld na een ziekte nog niet naar buiten, houdt het dan thuis. Dit is in het belang van uw kind. Waarschuwt u de leiding ook wanneer uw kind overgevoelig is voor bepaalde stoffen.

5.10.1 Medische informatie

Mocht er onverwacht voor uw kind medische hulp nodig zijn, dan proberen wij in eerste instantie, afhankelijk van uw woonplaats, uw eigen huisarts te bereiken. Lukt dit niet dan wordt de huisarts ingeschakeld met wie de peuteropvang een vaste afspraak heeft.

Medicijnen worden op de peuteropvang **niet** toegediend. Aangezien de kinderen maar max. 3,5 uur op de peuterspeelzaal verblijven, moeten ouders er zorg voor dragen dat medicijnen vóór en na het spelen op de peuteropvang gegeven worden.

5.10.2 Kind ophalen bij ziekte

Wij hebben we er begrip voor, dat het heel lastig kan zijn als uw kind ziek is en u moet werken. Toch is het noodzakelijk dat een peuteropvang regels stelt ten aanzien van de opvang van zieke kinderen. In het algemeen kun je ervan uitgaan dat de peuteropvang er is voor gezonde kinderen en niet voor verzorging van zieke kinderen. Een ziek kind vraagt (logisch) meer aandacht. Voor de leiding is het in een groep met veel kinderen niet mogelijk deze extra aandacht te geven.

5.11 Toezicht kwaliteit peuterspeelzaal

De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht op de kwaliteit van de peuterspeelzaal. De GGD controleert via inspecties of de peuteropvang voldoet aan de wettelijke kwaliteitseisen en brengt advies uit aan de gemeente.

Wij dienen geregistreerd te staan in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuteropvang (LRKP). Als een peuteropvang niet geregistreerd staat in het LRKP en geen vergunning heeft, kan de gemeente een boete opleggen.

5.11.1 Eisen kwaliteit kinderopvang

Elke vorm van kinderopvang, dus ook de peuteropvang, moet voldoen aan wettelijke kwaliteitseisen over:

- de groepsgrootte en het aantal kinderen per beroepskracht;
- de opleiding en deskundigheid van het personeel;
- de veiligheid en gezondheid van de kinderen;
- de accommodatie en inrichting;
- pedagogisch beleid en praktijk;
- de betrokkenheid en inspraak van ouders;
- omgangstaal, in principe Nederlands;
- de omgang met klachten.

5.11.2 Bezoek GGD-inspecteur op de peuterspeelzaal

Jaarlijks krijgen de zalen een inspectie door de GGD. De GGD-Toezichthouder inspecteert o.a.

- De inrichting en het gebruik van alle ruimtes waar kinderen kunnen komen; Zijn zij veilig.
- De pedagogische praktijk. Door middel van observaties wordt bekeken hoe de pm-ers omgaan met de peuters.
- De inspecteur controleert ook of alle beroepskrachten bevoegd zijn en een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) hebben.

De GGD-inspecteur maakt een beoordeling en brengt een rapport uit. Een versie van dit rapport ligt ter inzage op de desbetreffende locaties en zijn te vinden op de website van PWV.

5.11.3 Brand

Minimaal eenmaal per jaar worden er met de peuters ontruimingsoefeningen gehouden. De peuters leren zo om in geval van nood zo snel en rustig mogelijk naar buiten te gaan. Voor uitgebreidere informatie verwijzen wij naar het ontruimingsplan per locatie.

6 De leidsters

6.1 Algemeen

Op ieder dagdeel zijn vaste, gekwalificeerde pm-ers aanwezig. De pm-ers hebben onderling regelmatig een teamoverleg om de aanpak op elkaar af te stemmen en praktische zaken door te nemen. De leiding heeft een aantal te onderscheiden hoofdtaken, te weten:

- Omgaan met elk kind en met de groep
- Omgaan met ouders, vrijwilligers en anderen in de organisatie;
- Technische en administratieve taken.
- Werken conform werkinstructies en protocollen.

De mentor

Elke pm-er heeft enkele peuters onder haar hoede. Deze pm-er is de contactpersoon (mentor) en kan aan de ouders vertellen hoe de ontwikkeling van de peuter verloopt. Bij het eerste bezoek aan de zaal zult u horen aan welke mentor uw kind is toegewezen.

Het vier ogenprincipe

De pm-ers van PWV werken volgens het vier-ogenprincipe.

Doel van het vier-ogen principe is het voorkomen van situaties waarin de gelegenheid bestaat tot het plegen van (seksueel) misbruik bij kinderen. Het vier – ogen principe houdt in dat altijd een volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren met een beroepskracht. In de zalen van PWV werkt een beroepskracht nooit alleen. Altijd is er een tweede pm-er aanwezig met (meestal) ondersteuning door vrijwilligers. Er is op elk moment een andere volwassene aanwezig in de groepen en deze volwassene heeft de mogelijkheid om mee te kijken of luisteren. De pm-ers hebben afspraken gemaakt hoe zij met elkaar in contact blijven tijdens het werken op de groep en tijdens de verschoonmomenten en wc-bezoek van de kinderen. Deuren naar verzorgingsruimten staan open tijdens wc-bezoek en verschoningsronde (luiers verschonen). Men werpt een blik op elkaar en loopt de verzorgingsruimte binnen als er een wc-of verschoningsronde is. Ook wordt er met elkaar verbaal contact gehouden. De meeste verzorgingsruimten grenzen direct aan de speelruimte. Daar waar dit niet het geval is en pm-ers helemaal uit de zaal gaan zal een andere volwassene even binnenlopen of verbaal contact maken met haar collega.

Tijdens de teamvergaderingen van de zaal wordt het vier-ogen principe regelmatig geagendeerd ten einde pm-ers alert te laten zijn met betrekking tot hun eigen handelen naar de kinderen toe.

6.2 De rol van de pm-ers in de ontwikkeling van de kinderen

Om de functie van de peuteropvang te realiseren is onder meer nodig dat de pm-ers:

- Een goede relatie met de kinderen opbouwen;
- De eigen aard van elk kind respecteren;
- De gevoelens en behoeften van de kinderen herkennen en daarop goed reageren;
- Met de kinderen die dingen doen, waar ze aan toe zijn, met de bedoeling de ontwikkeling te stimuleren. Met ontwikkeling wordt hier bedoeld: de motorische-, sociaal-emotionele, creatieve-, cognitieve-, taalontwikkeling en de ontwikkeling van waarden en normen;
- Kinderen observeren en daaruit de juiste bevindingen vaststellen;
- Zelfstandig werken (kunnen handelen in onverwachte situaties);
- De kinderen verzorgen;
- Zorgen voor een goede inrichting.

De pm-ers beschikken over de benodigde kennis over:

- Achtergronden van het gedrag van kinderen;
- Invloeden van het eigen gedrag op de kinderen;
- De wisselwerking tussen kind, gezin en milieu;
- De verschillende ontwikkelingsstadia die een kind doorloopt op het motorische-, sociaal-emotionele-, creatieve-, cognitieve- vlak, taalontwikkeling en de ontwikkeling van waarden en normen.

Daarnaast zijn de pm-ers in staat:

- Met anderen samen te werken;
- Begrip te hebben voor andere opvattingen / werkwijze;
- Duidelijke gesprekken te voeren over kinderen met ouders en deskundigen aan de hand van observaties en interpretatie;
- Meewerkende ouders en stagiaires te begeleiden.

6.3 Externe contacten

De leiding onderhoudt in het algemeen contacten met

- Basisscholen
- Huisartsen
- Consultatiebureaus
- ZAT (Zorg- en adviesteam) via de coach
- Logopediste
- Centrum voor jeugd en gezin via de coach

Het kan hier gaan om bespreking van algemene samenwerking en beleidsaangelegenheden op het gebied van de ontwikkeling van peuters. Daarnaast kan het de ontwikkeling van individuele peuters betreffen. Op vragen van derden (bijvoorbeeld Jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau), basisschool, logopedist) wordt alleen na overleg met en met toestemming van de ouders ingegaan. Met een sociale en/of medische indicatie kan een peuter van de wachtlijst met voorrang geplaatst worden. Hiervoor is een aanbeveling van de huisarts/kinderarts/Jeugdgezondheidszorg noodzakelijk.

6.4 Vrijwilligers

Bij Stichting Peuteropvang Voerendaal wordt er gewerkt met vrijwilligers. Hierbij gaat het om personen die als aanvulling op de peuteropvang meewerken in de peuteropvang. Ook de vrijwilligers werken volgens de methodiek Speelplezier.

Vrijwilligers verrichten aanvullende, ondersteunende werkzaamheden, direct of indirect ten behoeve van de peuters op de peuteropvang. Door te werken met vrijwilligers wordt in het algemeen de betrokkenheid van ouders/verzorgers en andere buurtbewoners bij de peuteropvang vergroot en kan de werklast voor de pm-er worden verlaagd.

6.4.1 Inhoud van de functie

Een vrijwilliger is de ondersteunende hand van de vaste pm-er.

Een vrijwilliger dient vooraf een Verklaring Omtrent het Gedrag te overleggen alvorens te kunnen werken op de groepen.

6.4.2 Taakomschrijving van de vrijwilliger:

Tijdens de openingstijden van de peuteropvang biedt de vrijwilliger de pedagogisch medewerker ondersteuning door te helpen met het groepswerk (de activiteiten op de speelzaal).

De werkzaamheden kunnen bestaan uit:

- met de kinderen meespelen tijdens het vrij spelen;
- voorlezen aan een groepje kinderen tijdens het vrij spelen;
- troost bieden aan kinderen die het moeilijk hebben;
- helpen bij de voorbereiding van knutselactiviteiten;
- opruimen na een knutselactiviteit;
- lichte schoonmaakwerkzaamheden, zoals schoonmaken van tafels, vloer en sanitair;
- helpen bij het eten en drinken;
- helpen bij de toiletronde en het verschonen.

De vrijwilliger werkt altijd onder aansturing van een beroepskracht.

De beroepskracht coördineert de werkzaamheden van de vrijwilliger en draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de activiteiten en dienstverlening.

6.4.3 Vereisten

- Opleiding bij voorkeur minimaal vbo/vmbo-niveau;
Verklaring Omtrent het Gedrag
- Geen specifieke peuter- opleiding vereist;
- Gemotiveerd zijn voor het assisteren van de pedagogisch medewerker bij alle voorkomende werkzaamheden in de zaal, zowel tijdens de groepsuren als daarbuiten;
- Enthousiaste en betrokken inzet;
- Draagt bij aan een gezellig, veilig, stimulerend en positief groepsklimaat;
- Beschikbaarheid op de afgesproken tijd;
- Bereidheid om onder leiding te werken;
- Vermogen om, na een inwerkperiode, zelf initiatieven te ontplooien wanneer dat gewenst is.
Dit altijd in overleg met de leiding;
- Deelnemen aan werkoverleg indien gewenst;
- Leeftijd vanaf achttien jaar;
- Bij voorkeur al ervaring met peuters;
- Kan verantwoordelijkheid dragen en kan zich aan de geheimhoudingsplicht houden;
- Enthousiaste inzet.

7 Ouders/verzorgers

Contacten tussen leiding en ouders zijn van groot belang voor de kwaliteit van de opvang. Door een goede afstemming over en weer zullen de pedagogisch medewerkers in staat zijn om de kinderen tijdens hun verblijf op de peuteropvang beter te begrijpen en te begeleiden. Andersom krijgen ouders via de pm-er een beeld van wat hun kind beleeft tijdens hun afwezigheid en hoe hun kind zich in een andere omgeving gedraagt.

7.1 Individuele contacten

Tijdens het intakegesprek wordt er uitleg gegeven over de dagelijkse gang van zaken (rondleiding, uitleg over regels en kennismaking met de pm-er) en worden er afspraken met de ouders gemaakt over bijvoorbeeld spelen, eten, halen en brengen en welke pedagogisch medewerker de mentor is van de peuter.

Tijdens het brengen en halen hebben pm-ers individueel contact met de ouders. Pedagogisch medewerkers vertellen ouders iets speciaals over wat het kind meegemaakt en geleerd heeft of een leuke anekdote. Praktische informatie, zoals wanneer een kind heeft gedronken, worden ook vermeld. Andersom is het voor pm-ers belangrijk om van ouders te horen of er specifieke zaken spelen in de thuissituatie. Dit kan zijn in praktische zin, bijvoorbeeld wanneer een kind slecht heeft geslapen, of op emotioneel gebied (bijvoorbeeld de komst van een baby of een verhuizing). Op deze manier kunnen pm-ers nog beter inspelen op de behoeften van ieder kind.

Indien ouders een apart gesprek willen met de pm-er dan kan daar altijd een afspraak voor worden gemaakt.

7.2 Schriftelijke informatie

Regelmatig ontvangen alle ouders, via de mail, een algemene nieuwsbrief. Hierin staat informatie die voor alle ouders van belang is. Onderwerpen kunnen zijn: beleidsveranderingen, organisatieveranderingen, informatie over pedagogische zaken, festiviteiten, enz. Mochten ouders de behoefte hebben om de nieuwsbrief op papier te hebben, behoort dit ook tot de mogelijkheden.

Verder ontvangen de ouders per locatie een nieuwsbrief. Hierin staat specifieke informatie over de betreffende locatie geschreven, zoals afspraken, leuke anekdotes, activiteiten, enz.

Daarnaast ontvangen ouders voor de start van een nieuw thema de ouderinformatiebrief. Deze brief geeft uitsluitend uitleg over het thema.

7.3 Ouderbijeenkomsten

Op onze locaties kunnen verschillende activiteiten en ouderbijeenkomsten georganiseerd worden. Hierover worden de ouders op de locaties en door middel van de ouderinformatie op de hoogte gebracht. Denkt u bijvoorbeeld aan activiteiten in de Week van de Opvoeding.

Peuteropvang Voerendaal roept ouders op om zitting te nemen in een oudercommissie. Het is belangrijk dat u meedenkt over de peuteropvang van uw kind.

7.4 Klachtenprocedure

“Bent u tevreden vertel het een ander, heeft u een klacht of een suggestie tot verbetering van onze dienstverlening vertel het ons” is het uitgangspunt van Stichting Peuteropvang Voerendaal. Indien een ouder minder of niet tevreden is over een werkwijze of andere zaken, zal dit in eerste instantie met de pedagogisch medewerker besproken worden. Dat kan mondeling of schriftelijk. We zullen dan

proberen de klacht intern op te lossen. Gebeurt dat niet tot tevredenheid, dan kan een klacht worden ingediend bij de managers van Stichting Peuteropvang Voerendaal via e-mail. Daarnaast zijn we ook aangesloten bij een landelijke Geschillencommissie. Nadere informatie en het protocol Interne Klachtenafhandeling kunt u op onze website vinden.

7.5 Triple P

Peuteropvang heeft een lage drempel en vaak komen ouders met hun opvoedingsvragen naar de pedagogisch medewerker. Immers, door de vertrouwelijke, open en toegankelijke relatie tussen ouders en pm-er ontstaat er een klimaat om opvoedingsvragen en zorgen te delen. Deze korte gesprekken met ouders zijn van grote waarde. Pm-ers geven ouders ondersteuning. Zij zien immers heel veel kinderen en kunnen de ouders raad geven. Ook wanneer er ten aanzien van een individuele peuter vragen zijn omtrent de ontwikkeling, zijn de contacten met de ouders/verzorgers van groot belang. In nauw overleg kan dan verdere actie worden ondernomen.

De pedagogisch medewerkers hebben de Methode Triple P (landelijke methode) gevolgd gebaseerd op de vijf basisprincipes voor de ouders:

1. kinderen een veilige en stimulerende omgeving bieden;
2. kinderen laten leren door een positieve ondersteuning;
3. een aansprekende discipline hanteren;
4. realistische verwachtingen hebben;
5. goed voor jezelf zorgen als ouder.

Ook hierin kunnen de pm-ers ouders/verzorgers ondersteunen.

SLOTWOORD

Dit pedagogisch beleidsplan ziet het bestuur van Stichting Peuteropvang Voerendaal niet als een plan dat op de letter dient te worden gevolgd. Het is opgezet om duidelijk aan te geven hoe het bestuur en de pedagogisch medewerkers hun taken en verantwoordelijkheden zien. Het is een leidraad waaraan kan worden gerefereerd bij meningsverschillen of onduidelijkheden. Tevens moet dit plan ervoor zorgen dat de kwaliteit gewaarborgd blijft. Het bestuur en de pedagogisch medewerkers toetsen jaarlijks het pedagogisch beleid aan de werkelijke situatie, om eventuele wijzigingen en aanvullingen aan te brengen.
